

Pravilnica Ljubljana: Kmaljeva
ulica 6. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelki: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2. — Telefon št. 190.
Podružnica Jesenice: Pri kolodvoru
št. 100.
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska
cesta št. 42.
Podružnica Trbovlje: v hiši dr. Baum-
gartnerja.

JUTRO

Ponedeljska izdaja

„Življenje in svet“

Uredništvo:

Ljubljana: Kmaljeva ulica 5. Telefon
št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126
vsaj ponedeljek zjutraj. — Na-
roča se posebej in velja po pošt-
prejemana Din 4., po raznašal-
cih dostavljena Din 5.- mesečno

Maribor: Gosposka ulica 11. Telefon
št. 2440.

Celje: Strossmayerjeva ul. 1. Tel. 65

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifi.

Kam bo krenila Nemčija?

Hitler odloča o miru in vojni

Usodna posvetovanja v Berchtesgaden — Nemčija mora izbirati med na-
daljnjim vmešavanjem v Španijo in med izdatno finančno podporo Francije
in Anglije — Vojaški krogi svare Hitlerja pred vojnimi zapletitjaji

Pariz, 27. decembra. br. V tukaj-
šnjih diplomatskih krogih spremljajo z
največjo pozornostjo posvetovanja, ki
so se vršila preko praznikov in Hitler-
jevi vili v Berchtesgaden v Bavar-
skem. Tam so se na Hitlerjev poziv
zbrali vsi vodilni generali in admirali
ter vodilne osebnosti nemškega zuna-
njega ministrstva in eksperti narodno
socialistične stranke, da se posvetujejo
o nadaljnji politiki Nemčije glede Špa-
nije.

Povod za to posvetovanje je dala za-
hleva generala Franca, ki je tik pred
prazniki sporočil Hitlerju, da ga more
rešiti pred porazom samo izdatna po-
moč Nemčije. General Franco zahteva
nujno še 60.000 nemških vojakov z vso
potrebno opremo in municijo. Če te po-
moči ne dobi do novega leta, potem je
njegova akcija za uvedbo nacionalno-
fašističnega režima v Španiji definitiv-
no propadla. General Franco navaja, da
so maroške čete docela odpovedale ter
da je disciplina v njegovi vojski silno
omajana. Dezertacije v vladni tabor so
na dnevnem redu in zavzemajo vedno
več obseg.

Sprico tega položaja in glede na dej-
stvo, da je Nemčija žrtvovala za stvar
general Franca že ogromne milijone,
je Hitler sklical posvet, ki naj odloči o
nadaljnjem postopanju Nemčije. Ka-
kor se trdi v poučenih krogih, je nastal
med Hitlerjem in zastopniki vojske
spor. Hitler je odločno za to, da Nem-
čija izpolni vse svoje obljube do ge-
nerala Franca in pripomore do njegove
zmage, dočim vojaški krogi opozarjajo
na nevarnost mednarodnih zapletitja-
jev, ki bi jim Nemčija v sedanjem po-
ločaju, ko je zlasti vprašanje prehrane
prebivalstva skrajno aktualno, ne bila
kos. Posvetovanja trajajo že tri dni,
vendar pa doslej še niso dovedla do
odločitve.

Veliko vlogo na teh posvetovanjih
igrajo ponudbe Francije in Anglije, ki
sta obveščeni o teh posvetovanjih. An-
glija in Francija sta sporočili Hitlerju,
naj izbira na eni strani med nadaljnjim
vmešavanjem in dvomljivimi uspehi v
Španiji in na drugi strani med izdatno
podporo Francije in Anglije za ozdrav-

ljenje nemškega gospodarstva. Francija
in Anglija sta pripravljene odstopiti
Nemčiji pod gotovimi pogoji del svojih
zlatih rezerv, kar bi omogočilo Nemčiji
znatno ožvilenje njenega gospodarstva.

Z največjo napetostjo pričakujejo
sedaj v Londonu in Parizu odločitev v
Berchtesgaden. Če se bo Nemčija od-
ločila tako, kakor zahtevajo Hitler in
njegova okolica, to je, da ugodno zahte-
vam generala Franca, potem bosta tudi
Francija in Anglija priključili izdatnej-
še podprete madridsko vlado, kar pred-
stavlja novo nevarnost, da se španski
dogodki pretvorijo v mednarodne za-
pletitjaje v Evropi.

Odločitev že padla?

Berlin, 27. dec. r. Dočim nemški
uradni krogi skrbno prikrivajo javnosti
važna posvetovanja v Berchtesgadenu,
priznavajo, da so v teku pomembni
razgovori med Berlinom, Parizom in
Londonom, ki se nanašajo na bodočo
politiko glede Španije. Kar pa se tiče
vesti tujega tiska, da se nahaja nemška
politika na važni preokretnici, ki bo
odločala o miru in vojni v Evropi, na-
glašajo nemški vladni krogi, da Nem-
čija ne misli na to, da bi za ceno finanč-
ne podpore Francije in Anglije spreme-
nila svoje zadržanje napram dogodkom
v Španiji. Vsaka sprememba dosedanje

nemške politike je izključena. Res je,
da se mora Nemčija boriti z velikimi
gospodarskimi težavami, zlasti glede
prehrane. Vsemu svetu so znani ukrepi
nemške vlade, ki naj poskrbe za pravil-
no razdelitev razpoložljivih zalog. Toda
vse to še ni tako strašno, da bi morala
Nemčija iskati podpore tujim silam in
za to podporo dati koncesije v svoji
politiki.

Iz tega skopajo berlinski diplomatski
krogi, da je odločitev v Berchtesgadenu
že padla in sicer ne tako, kakor bi že-
lela Pariz in London, marveč v prilog
general Franca.

Vznemirjenje v Parizu

Pariz, 27. decembra. r. Ves današ-
nji tisk se bavi s posvetovanji v Berch-
tesgadenu in opozarja na dalekosežne
posledice Hitlerjeve odločitve. »Temps«
piše med drugim: Za Evropo bodo na-
pocili izredno hudi časi. Bati se je, da bo
prišlo do zapletitjajev, ki ne bodo
nikomur koristili. Rusija je že pristala
na to, da odreče nadaljnjo podporo ma-
dridski vladi, če se tudi prijatelji ge-
nerala Franca vzdržijo nadaljnje pod-
piranja španskih nacionalistov in do-
puste, da španski narod sam odloči o
svoji usodi. Zdi se pa, piše list, da Nem-

čija ne misli slediti temu zgledu. Oči-
vidno je Hitler glede Španije šel že pre-
daleč in si ne upa pred nemškimi narod-
nim prevzeti odgovornosti za tak di-
plomatski poraz, boječ se hujših posledic
v Nemčiji sami. »Figaro« zelo dra-
matično slika položaj v Evropi in piše
med drugim: Tragika Evrope je v tem,
da odloča o usodi 60 milijonov Nem-
cev en sam človek, nedostopen za vsak
nasvet. Tako grozi nevarnost, da bo
pahnil Evropo v novo vojno pustolov-
ščino en sam človek.

Skupna demarša Francije in Anglije

Zadnji poskus za rešitev miru v Evropi — Posvet med
Berlinom, Rimom in Lizbano

Pariz, 27. decembra. br. Francija in An-
glija nadaljujeta svoja diplomatska priz-
devanja za pomirjenje v Španiji. Danes so
angleški in francoski poslaniki v Berlinu,
Rimu, Lizboni in Moskvi izvršili skupno de-
maršo, v kateri so opozorili Nemčijo, Ita-
lijo, Portugalsko in Rusijo na nevarnost, ki
jo izhaja za evropski mir nadaljnje po-
šiljanje vojaških čet v Španijo. Demarša je
izvršena v prijateljskem tonu, vendar pa z
odločnostjo, ki jo zahteva resnost medna-
rodnega položaja.

Demarša francoskega in angleškega za-
stopnika pri italijanski vladi je bila izvrše-
na, kakor trdi italijanski listi zaradi tega,
ker so nastale v delovanju londonskega
mednarodnega kontrolnega odbora zlasti
glede inozemskih prostovoljcev v Španiji
neke težkoče. Grof Rossi je že zapustil
Balearske otoke, vendar se v ostalem ita-
lijsko stališče v tej zadevi ni v ničemer
spremenilo.

Dobro poučeni krogi zatrjujejo, da se bo-
do italijanska, nemška in portugalska vla-
da posvetovale, preden bodo dale kakšen
odgovor na francosko in angleško demar-
šo. Znan je, da je Francija meseca av-
gusta sprožila vprašanje glede nevmešava-
nja v špansko državljansko vojno. Italija
je tedaj opozorila na vprašanje prostovol-
jcev. Zaradi tega sedaj naglašajo, da je
bila demarša obeh zapadnoevropskih di-
plomatoev pri Ciano povsem neumestna, ko
se je vendar italijanska vlada že pred me-
seci zavzela za to, da bi bilo treba prepre-
čiti tudi pošiljanje mednarodnih rdečih
milic v Španijo. V ostalem naglašajo, da je
bila demarša izvršena v tako mili obliki
da ni moglo govoriti o kakšnem prote-
stu. Nekateri celo menijo, da gre v stvari
za dogovor o tesnejšem sodelovanju An-
glije, Francije in Italije v vseh zadevah,
ki se tičejo Španije.

Tudi v Berlinu so izjavili, da bodo od-

govorili na francosko-angleški predlog še-
le, ko se bodo prej o tem dogovorili z Ita-
lijo. Italijanski listi pa razen izrazito po-
službenih listov jasno izpovedujejo, da se
bo Italija v tej zadevi ravnala po načelih
pakta starih sil. Italija čuti od časa do ča-
sa potrebo, da se nasloni na zapadno Ev-
ropo, ker sama nič kaj ne zaupa nemški
akciji v Španiji. Pri tem pa računa, da ji
bosta Anglija in Francija ponudili znatne
politične in teritorialne koncesije. Hkra-
tu pa opozarja na svoje prijateljstvo z
Nemčijo, da bi tako čimprej pripravila za-
padno Evropo k popuščanju. Francoski
krogi so mnenja, da bi bilo najbolj pri-
merno pogajati se z Italijo posebej glede
vseh vprašanj, ki jih je treba urediti. Pred-
vsem pa je treba doseči z Italijo obči spo-
razum. Če Francija ne pristane na koncesije
v korist Italije, se lahko zgodi, da si
tako zagotovimo samo začasno in omejeno
italijansko podporo.

Glede Nemčije prevladuje v Parizu in
Londonu prepričanje, da Nemčija ne bo
dvignila roke od Španije, razen v primeru,
da bi bila k temu prisiljena. Berlin bo po-
pisal sporazum, ki mu je bil predložen, sa-
mo v primeru, če se prepriča, da ni dru-
guma izhoda. Eventualno podpisani sporaz-
um bo nemška vlada spoštovala samo v
primeru, če bo spoznala, da ga brez kazni
in škode ne sme prekršiti. Boti nego kdaj
velja pravilo, da mora biti oni, ki se hoče
pogoditi z Nemčijo, močnejši od nje in da
mora tudi odločneje postopati. Sprico vse-
ga tega so v Parizu mnenja, da je že skraj-
ni čas, da se organizira odločen odpor pro-
ti vsem nemškim potezom. Francija mora
za vsako ceno izpolniti sistem svojih zvez
z novimi vojaškimi pogodbami. Na ta na-
čin si bo zagotovila tudi podporo Italije.
v Berlinu si bo mogla pa v bodoče ceneje
izposlovati koncesije za ohranitev miru.

Na nemški odgovor bo vsekakor treba
čakati vsaj štiri ali pet dni. Vsekakor si
Italija in Nemčija glede francosko-angle-
ških predlogov nista edini. Italija je po
zasedbi Abesinije kolikor toliko zadovolj-
na. Nemčija pa še zmerom goji neke aspi-
racije, ki jih je treba odločno zatreti. Po-
ložaj je za nemško vlado izredno težak,
ker bi njen neuspeh v Španiji lahko postal
nevarna za osebni prestiž Hitlerja v Nem-
čiji sami.

Celodnevna bitka pred Madridom

Madrid, 27. decembra. AA. Vojno mi-
nistertvo je objavilo po radu naslednje urad-
no poročilo o položaju na posrednih fron-
tah: Pri Guadajuli je več nacionalističnih
vojakov prestopilo na našo stran. Izjavili
so, da je nastala v nacionalističnem taboru
popolna demoralizacija. Nacionalistično
topništvo je bombardiralo cesto, ki vodi v
Arason, vendar ni napravilo nikake škode.
Južno od reke Taja je prestopil na našo stran
nekaj nacionalističnih podoficerov s 4 vojak-
i. Bili so v zelo bednem stanju. Prišli so iz
Toleda in so pripovedovali, da bi mnogo
Francoskih vojakov rado prestopilo na stran
republikancev, da pa so pod strožim nad-
zorstvom. Na madridski fronti je vadal
včeraj popoln mir. Šele ob 17. so se odasile
nacionalistične streljave na Caci del Campu
in pri Posuelu. Odgovorilo jim je naše
topništvo, ki je bombardiralo nasprotno
kve postojanke.

Odbor za obrambo Madrida je danes
opredelil izdatno naslednje komunikate: Danes,
30. dan obrambe Madrida, so nacionalis-
tične čete že na vse zgodaj prečele ostro
napadanje naše postojanke v raznih sekter-
jih. Neštedelki so mnogo napadov odbili.
Bitka traja ponekdo že osem ur.

Zunanji minister katalonske vlade

Barcelona, 27. decembra. AA. Tu se je
sedaj ustanovilo v okviru vlade tudi zuna-
nje ministrstvo, ki ga doslej ni bilo v Ka-
taloniji. Za prvega katalonskega zunanjega
ministra je bil imenovan Rafael Glos, član
stranke Katalonske akcije, po poklicni
odvetnik, ki je znan po svojih mednarod-
nih pravnih stadijah.

Rusija pošilja moko

Barcelona, 27. decembra. AA. (Havas).
Neki član avtonomne katalonske vlade je
izjavil, da so na poslednji ministrijski seji
razpravljali o pomanjkanju moke, ki je na-
stalo v zadnjem času v Barceloni in sploh
v Kataloniji. To vprašanje pa je sedaj že
rešeno, ker se je katalonska vlada sporazu-
mela z Rusijo o nedolžnih dobavah žita in
moke, ki so že na poti.

Zamorina sinova na rdeči fronti

Barcelona, 27. decembra. AA. Sinova biv-
šega predsednika španske republike Louis
in Alcala Zamora sta dala tukajšnjim novi-
narjem izjavo, v kateri sta demantirala tr-
ditve svojega očeta, ki jih je objavil fran-
coski tisk. Poudarila sta, da sta se vrnila
v Španijo na lastno inicijativo, ter da jih
ni bilo nikoli. Nasprotno so jih mnogi

zadrževali. Tudi nista prekoračila meje s
ponarejenimi potnimi listi. Sicer bi ne bila
reagirala na izpovedi svojega očeta, če bi
se ne bile izrabile v politične svrhe.

Incident v Tangerju

Pariz, 27. decembra. br. Včeraj se je pri-
petel v Tangerju incident, ki utegne imeti
še diplomatske posledice. Tamošnji list »De-
mokrat« je objavil članek, v katerem pre-
cej ostro kritizira zadržanje Italijanov v
Tangerju napram dogodkom v Španiji. Sno-
či je kakih sto italijanskih mornarjev popol-
noma denojiralo uredništvo in tiskarno lista.
Za natiskane izvode lista so mornarji od-
nesli na ulico in jih zažgali. Zaradi tega je

nastalo v javnosti večje razburjenje. Prišlo
je do spopada, ki se je razvil v pravcarjo
ulično bitko. Okrog 50 ljudi je bilo ranjenih,
dva italijanska mornarja pa sta bila ubita.
Italijanski konzul je zaradi tega protestiral
pri francoskem guvernerju in zahteval za-
dostojenje.

Franco: Bliža se ura zmage

Burgos, 27. decembra. br. General Fran-
co je izdal na svoje čete posebno božično
poslanico. V tej poslanici se zahvaljuje svo-
jim pristajšem za požrtvovalnost, ki so jo
pokazali v teku petmesečne borbe za
oblast v Španiji. Na koncu objavlja, da se
bliža ura zmage in presi, naj vsi vztrajajo
do konca.

Nemška vojna mornarica v strogi pripravljenosti

Več vojnih ladij je že na poti v Španijo, da osvobodijo
zapičen nemški parnik — Če ga ne dobe, bo sledil
splošen napad nemške vojne mornarice

Berlin, 27. decembra. br. Včeraj
sta pred Bilbaom dve vojni ladiji ma-
dridske vlade pozvali nemški parnik
»Palosa«, ki je imel na krovu 1.500 ton
tovora za generala Franca. Naj se usta-
vi. Nemški parnik je na ta poziv po-
spešil brzino in skušal pobežati. Špan-
ske vojne ladije so ga dohitele ter usta-
vile. Ko so ugotovili, da tihotapi ta
parnik orožje in municijo za generala
Franca, so nemški parnik zapičili.

Vest o tem je vzbudila v Nemčiji sil-
no ogorčenje. Nemški uradni krogi so
najprej zanikali, da bi »Palosa« vozil
orožje in municijo za generala Franca
ter so trdili, da je bil to običajni tovorni
parnik, ki je bil na poti v Afriko.

Kakor pa kažejo ukrepi nemške vlad-
e, je bil ta incident dobrodošel povod
za uspešno intervencijo v Španiji. Vrhovno
poveljstvo nemške vojne mornarice je
odredilo, da takoj odpluje v španske
vode več nemških vojnih ladij
z nalogo, da osvobodijo nemški parnik
»Palosa« iz rok španskih republikancev.
Poluradna agencija DNB je danes ob-
javila komunikate, v katerem pravi, da je
bila ta odredba potrebna, da se zaščiti
svoboda nemške paroplovbe.

Istočasno je odredena stroga priprav-
ljenost celokupne nemške vojne mor-
narice. V nemški javnosti se boje, da bo
Nemčija izzvala oborožen konflikt. —
Nemci bodo najprej zahtevali od ma-
dridske vlade, naj jim prostovoljno
vrne zapičeni parnik. Ker pa ni ver-
jetno, da bi madridska vlada tej zahtevi
ugodila, bodo nemške vojne ladije pre-
šle v napad in skupno z vojnimi ladija-
mi generala Franca napadle vse špan-
ske luke, ki so še v rokah madridske
vlade.

To bi bil vsekakor začetek medna-
rodnega konflikta, ker je jasno, da v
tem primeru niti Francija niti Anglija,
pa tudi ne Italija ne bi mirno gledale

Ultimat

madridski vladi

Berlin, 27. decembra. o. Nemška
vlada je poslala madridski vladi v Va-
lenciji ultimatum, v katerem zahteva ta-
kojšnjo izpustitev zapičenega nem-
škega parnika »Palosa«. Ultimatum je se-
stavljeno v zelo ostrem tonu. Nemška
vlada zlasti naglašajo, da zahteva od ma-
dridske vlade popolno jamstvo za var-
nost treh potnikov, ki so bili na krovu
»Palosa«. Zapičeni tovor naj madrid-
ska vlada v teku 24 ur izroči onemu,
ki mu je namenjen. Če madridska vla-
da tej zahtevi ne bo ugodila, grozi Nem-
čija z najstrožjimi represalijami.

Tudi Rusija grozi

Moskva, 27. decembra. br. Ogor-
čenje zaradi potopitve ruskega parnika
»Komsomol« v Rusiji vedno bolj na-
rašča. Po vseh večjih mestih se prire-
jajo protestna zborovanja, na katerih
pozivajo vlado, naj takoj odpluje v
španske vode ruske vojne ladije, da za-
ščiti svobodo pomorskega prometa.
Obenem je bila organizirana zbirka po
vseh Rusiji. S to zbirko hočejo zgraditi
celo brodovje, ki bo nosilo ime »Kom-
somol« in ki ga bodo pozneje poklonili
madridski vladi.

General Franco

napada tuje parnike

Pričetek blokada španskih luk lahko dovede do resnih
zapletitjajev — Protest Francije in Anglije

Pariz, 27. decembra. br. Nacionalistična
vlada generala Franca je obvestila vse
prestavnike tujih držav, da so od danes
dalje zaprte z minami vse luke, ki so še v
posesti madridske vlade, predvsem Santan-
der, Gijon in Bilbao. Nacionalistične vojne
ladije imajo nalogo, naj takoj bombardirajo
vsako tujo ladjo, ki bi se približala eni
izmed teh luk na 3 km.

Pariz, 27. decembra. r. Kakor kažejo
najnovejša vest, je general Franco v res-
nici začel izvajati blokado španskih luk,
ki so v rokah madridske vlade. Sinoči so
ladije generala Franca tri milje od Car-
nera zasledovale francosko tovorno ladjo
»Cap de Palmes«, ki je s tovornim banan-
pluta v Marseille. Dve španski ladiji sta
mu prišli nasproti in pozvali parnik, naj
se takoj ustavi. Poveljnik ladje je izbežal
francosko zastavo, sporočil ime parnika in
cilj njegovega potovanja ter nadaljeval
vožnjo. Španski ladiji pa sta ga začeli nato
obstreljevati ter sta oddali okrog 10 stre-
lov, ki pa niso zadeli. Le en strel je udaril
v bližino kljuna ladje in povzročil manjšo
kvaro.

Huši incident pa se je pripetil v bližini
Taragone. Tam sta dve podmornici ge-
nerala Franca skušali potopiti parnik »Ma-
gelanes«, ki je baš odhajal iz taragonske
luke. Na ta parnik je bilo izstreljenih več
torpedov, ki pa niso eksplodirali. Dva to-
rpeda so nasli na obali 1.500 m oddaljeno
od vnoča v uko. Torpedi so dolgi po 7 m.
Podrobnejši pregled je ugotovil, da so ita-
lijsanskega izvora.

Slučen dogodek se je odigral pred Barce-
lono v neposredni bližini svetlinika. Tam
so Francove ladije skušale torpedirati to-
vorni parnik madridske vlade, ki je prihajal
v luko z večjim tovorom vojnega ma-
terijala. Tudi tu niso imeli sreče in so torpe-
di zgoreli cilji. Našli so jih pozneje ri-
biči. Tudi v tem primeru so ugotovili, da
gre prav tako za torpede italijanskega iz-
vora.

To postopanje generala Franca, ki je bil
že ponovno opozorjen na posledice, ki jih
mora izzvati taka kršitev mednarodnega
pomorskega prava, je izzvalo v francoskih
krogih veliko ogorčenje. Francoska vlada
bo ponovno protestirala pri generalu
Francu in je verjetno, da se bo njenemu
koraku pridružil tudi Anglija, ker je
jasno, da general Franco s takimi meto-
dami resno ogroža mednarodni pomorski
promet v španskih vodah.

Tudi Francija bo poslala svoje vojaštvo na špansko mejo

Pariz, 27. decembra. r. Havas poroča: Di-
plomatski dopisnik »Evening Standard« po-
roča, da je načelnik francoskega genera-
lnega štaba general Gamañon obvestil mini-
stra za državno obrambo Daladiera, da je
zaradi povečanja in razširjenja nemške in-
tervencije v Španijo nujno potrebno, da
Francija takoj izda odgovarjajočo varnost-
ne ukrepe na francosko-španski meji na Pi-
renejih in v Maroku.

London, 27. decembra. AA. (Havas).
Vprašanje inozemskih prostovoljcev v
Španiji vedno bolj zanima angleške liste.
»Sunday Times« poroča, da je prevzela
organizacijo nemških dobrovoljcev v Špa-
niji nemška vlada sama. Prav za prav
niti ne gre za prostovoljce, marveč za

Nadaljevanje na 3. strani

Kronika od sobote do ponedeljka

Ljubljana, 27. decembra. Božični mir se je v Ljubljani raztegnil še preko današnje nedelje. Pa tudi solnce se je znova uveljavilo in je pozlatilo praznični Sentjanjevo, ki je sicer čez noč prinesel še precejšnjo mero mraza. Zlasti tu danes so se hiteli ljudje na solnce ven na deželo in vlakovni promet je bil enak onemu pred svetim večerom.

V nedeljskem jutru je z lovsko puško po nesreči ustrelil bratca

Tragedija v Springerjevi družini na Dolenjskem

Novo mesto, 27. decembra. Dočim so božični prazniki v vsej novomeški okolici — z nekaterimi majhnimi izjemami — potekali popolnoma mirno in brez omeembe vrednih dogodkov, je danes prispelo iz Mirne peči poročilo o tragičnem dogodku, ki je povzročilo mnogo sočutja s prizadeto družino.

V vasi Jordanka sta se ugledna zakonca Springerja davi podala k prvi maši. Doma pa sta ostala 14letni sin Ludvik in 3letni Adolf. Kmalu po odhodu staršev — okrog 6. ure zjutraj — je sin Ludvik vstal in se je radoveden

iz planinskih krajev poročajo o nekaterih manjših smučarskih nezgodah, a v Ljubljani in okolici je poslednji dan letošnjega izredno izdatnega božičevanja potekel povsem mirno. Reševalci so prepeljali le nekaj bolnikov in porodnic v bolnišnico. Policija je imela popoln mir. O dogodkih v drugih krajih pa smo prejeli naslednja poročila:

splazil do očetove lovške puške, ki jo je snel z zidu in jo začel ogledovati. Puška je bila nabita. Ludvik se je z nevarnim orožjem igral. Ko se je med tem približal 3letni njegov bratec Adolf, ki je zvedavo ogledoval Ludvika, je ta za šalo pomeril vanj. Nenadoma pa se je puška sprožila in ostri naboj je zadell otroka naravnost v glavo. Smrtno zadet se je otrok zgrudil in je obelzel na mestu mirno z močno deformirano glavo. Starši, ki so se vračali od maše, so že pred domačo vasjo izvedeli o tragediji, ki se je odigrala v njihovi odsotnosti.

Čake. Ljubljanski mestni pogrebni zavod ga je prepeljal iz Stične domov v unijsko naselbino na meji Slovenije in Hrvaške. Tam, kjer je zrasel, se je končalo pisano življenje moža, ki je postal iz pastirja sloveč prekopčevalec ter je zalagal z živino ne samo velik del domačega trga, ampak je bil v trgovskih zvezah tudi z mnogimi evropskimi državami in si je pri tem nabral milijonsko premoženje.

V Celju je gorelo

Celje, 27. decembra.

Davi kmalu po 8. je opazila hišnica v hiši na Kralja Petra cesti 31 v Celju, da se vali iz zaprte trgovine g. Aloja Božiča dim v vežo. Obvestila je takoj policijo in celjske gasilce. Policijski organi in gasilci so prihiteli v nekaj minutah. Morali so s silo odpreti dvojne stranske vrata, ki vodijo iz veže v trgovino. Gorelo je v prostoru za prodajalno, ki služi kot ročno skladišče. V tem prostoru je bilo shranjeno mnogo razno blago.

Vnele so se bile škafje z nekim sredstvom za krpanje popravov in drugi predmeti ter počila. Vsi prostori so bili napolnjeni z gostim dimom. Gasilci so takoj položili cevi do hidranta in kmalu pogasili ogenj, ki bi bil lahko postal katastrofa, ker je bila v sosednjem, samo z vrati oddeljenem prostoru večja množina žagovine za kurjenje peči v trgovini, pri vratih v trgovino, ki vodijo v ročno skladišče, pa je zaloga petroleja. V ročnem skladišču ni bilo peči, ki bi bila mogla povzročiti ogenj. Goropod Božič ima 5 do 6 tisoč Din škode. Kako je ogenj nastal, še ni pojasnjeno. Bržčas je tisto že od četrta ali petka.

Praznik uglednega obrtnika v Ljutomeru

Ljutomer, 27. decembra

Kdo bi mislil, da je Pero Veselič, znani po vsem ljubljanskem okraju že šestdeset let star? — Saj je še krepek in živahen in nima nič sivih las. Pa vendar je tako. Rodil se je 29. decembra 1876 v Adlešičih, je torej belokranjski rojak. Šolal se je doma, potem pa ga je stric frančiškan spravil v karloško gimnazijo, kjer je ostal samo dve leti. Ni mu bilo do latinščine, rajši se je lotil brivskega obrta in je prišel pozneje tudi v Gradec, kjer je mojstril dve leti. V tem nemškem mestu, kamor je prihajalo vedno

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri.

Ponedeljek, 28. dec.: zaprt.
Torek, 29. dec.: Na ledeni plošči. Red B. Sreda, 30. dec.: Konjeniška patrola. Red Sreda.
Četrtek, 31. dec.: Ob 21. uri Korajža velja. Izven. Znižane cene.

OPERA

Začetek ob 20. uri.

Ponedeljek, 28. dec.: zaprt.
Torek, 29. dec.: zaprt.
Sreda, 30. dec.: Pri treh mladenkah. Izven. Četrtek, 31. dec.: Ob 21. uri Pod to goro zeleno. Izven. Znižane cene.

★
Silvestrov večer v gledališču. V drami in operi bosta na Silvestrovo predstavi ob 21. uri. Drama uprizori izredno lepo in zabavno veselologo iz kmetijskega življenja, v operi se pa poje opereta »Pod to goro zeleno« z novimi vložki in kupletji ter nalaže za ta večer sestavljenim baletnim divertissementom. Za obe predstavi veljajo znižane cene. Predprodaja od torka 29. t. m. dalje pri dnevnih blaginjah v operi.

Novi grobovi. V Spodnji Šiški je včeraj zjutraj po kratki bolezni preminil gosp. Valentin Škander, posestnik in trgovec. Pogreb bo 29. t. m. ob 15. uri. — V Tesarski ulici 5. v Ljubljani je na božični dan umrla ga. Marija Zatečeva, dolgoletna raznašalka »Jutra«. Bila je blaga, dobra mati, katere smrt obkrojujejo trije otroci, ki pa so že preskrbljeni. Pokopali so jo včeraj ob pol 16. Pokojnici blag spomin, žalujemo naše iskreno sožalje!

Božič v domu brezdomcev

Dva dni pred božičem sva se dobila na cesti.

— Si razpoložen za majhno avanturo na svetli večer?

— Kakšno avanturo?

— Na dva kratka božična obiska bi šla. Najprej bi se ogledala pri tistih, katerih domov manjkajo razen streha tud vse širi stene, potem pa pri onih, katerih hiša sicer ima stene in strop, le da v vratih manjkajo ključke. Pogledat bi šla, kako preživljajo Božič ljudje na koncu in na začetku naših dni.

— Oprosti, ampak res ne vem, kje je vse to.

— Eh, kako malo se spoznaš v zadevah modernega sveta. V mislih imam dvoje najbolj imenitnih, najbolj zanimivih hiš pr. nas: mestno ogrevalnico za brezposlene pa poboljševalnico za mladoletne zločence.

V kotu med kralja Petra kasarni klavnico in živinjskim sejmščem, v en nelem-niših, najbolj zavrnjenih ulic Ljubljane, stoji dom, ki ga je bila mestna občina poklonila brezdomcem. Prilika, na loži doma baraka, ki so jo bili začeli nekdo graditi za kdo ve kakšno skladišče, a ko je znanjalka materijala, da b ga bili spravili vanjo, so jo uporabili za poslednje zavetje onih, ki jih je družba izločila in odložila kot bivele ljudi.

Ko sva stopila v temo, mračno predurje, je od nekod prijetno cvetelo. To je gospod oskrbnik v svoji sobici tik vhoda vrtil na peči nekakšno praznično, da bo za prihodnje božične večerke. Potrkali sva na vratah pred seboj in stonila čez prag.

— Dober večer.

V veliki, slabo osvetljeni dvorani se je

zganilo kakšnih dvajset ljudi, razgubljenih po praznem pogradu ob zidu, okrog dveh volčjih železnih peči, ki sta se bili pravkar toplo razgoreli na obeh koncih prostora, in okrog dolge, skrbno izmiste kuhinjske mize, kjer se je bila zbrala partija igračev in vlekla špansko. Po vsej sobi je prijetno dišalo po čistoči in porabjenosti milju, dšalo je po delu, ki so ga bili poborili: t. dea odvajeni ljudje že vse te dni, da b si za svetli večer in bolj ole šuj, prosor, ki jih je družba obsojala vanj. A zaman je oslal ves njihov žgoč trud; usoda ni kakor kuhinjska miza, da bi jo vzel v roke in jo poribal za Božič, za novo življenje — tu ne bi zalegle niti vse krtače tega sveta. Sredi gosposke pospravljenosti sobe so sedel vase zaklenjeni mrki, daleč od misli, da b to njihovo predraznočno čiščenje utegnili vendarle bit samo podobno nekemu daljnega, velikega čiščenja, ki bo morala tud njim prineset lepš svetlih dni, in ko sva pozdravila je bilo komajda komu miz, da bi nima odvrnil.

Samo nekdo, ki je sam vase zgrbil slo-nel z nekaj tovarniš, ni peči, je jedko pri-priznal, ne da bi se bil ozbil:

— Koliko vem, so obiskali po hišnem re-du prenovljeni.

— Oprostite, sva se okrenila k n'emu, mi-dva sva novinarja, na bi rada...

— Nam ni treba nobenih novinarjev.

Bilo je v resnici treba skrajno zametane-ga uradnega postanka, preden sva smela ostan-ti. A ko so se dva trije le toliko omečali, da so dal kakšno skrajno besedo od sebe, le približno gradivo na dan, da b človek pi-sal romane in obtožbe pa še do konca ne b mogel izreči dovolj neusmiljene sodbe

mного Slovencev, je bil že član tamburaškega zbora.

L. 1904 se je s svojo življenjsko družico, ki jo je spoznal v Gradcu in ki je bila Hrvatka iz Varazdina, preselil v Ljubljano, kjer je dobil z njuno slovenskega brivca. Naš Pero je bil tu takoj sredi društvenega življenja: Član leto dni prej ustanovljenega Murskega Sokola, pevskega društva, Citalnice itd. Posebno je deloval v tamburaškem zboru, ki ga je bil ustanovil še pokojni cezanjeveski nadučitelj Franjo Schneider. Pozneje ga je vodil Veselič dolgo vrsto let ter vzgojil lepo število tamburašev.

Tudi na strokovnem področju je bil današnji ljubiteljski delaven. Osnovalec je bil nekaterimi tovariši klub slovenskih obrtnikov, ki si je nadel nalogo vzbuditi narodno in stanovsko zavest ljubljanskih obrtnikov in iz katerega se je pozneje razvil Slovensko trgovsko in obrtno društvo. Več let je naš Pero predsedoval klubu in društvu ter si pridobil za obe organizaciji veliko zaslug.

Maribor čez božične praznike

Maribor, 27. decembra

Za božični dan so tudi Mariborčani ostali po večini lepo doma. Na Stefanovo in danes pa so mnogi zasedli vlake in šli obiskat svoje znance in sorodnike, da skupno z njimi dokončajo praznično veselje. Precejšnje število Mariborčanov je šlo letos v Avstrijo, zlasti v Gradec in na Dunaj. Mestni avo-bus so potovanja željne Mariborčane odpel-gali v razne izletne strani, med drugim na Kanzeleho na Korškem. Vneš dilearij in planinci so dali prednost praznovanju na pohorskih in kozarških vrhovih, nekatere skupine pa so se napotile na Peco v upanju, da bo tamka: precej dobre in prijetne smuke. V mestu je vse dni vladal vzoren mir.

V gledališču premiera

Na svetl dan je bila v gledališču premiera znane Ascherjeve opere »Visokost pišec«. Opereta, sicer ni bogve kako kvalitetna je pa vendar zaradi svoje zabavnosti zbu-dila pri gledalcih precej vedrega razpolo-ženja. Dirigiral je Lojze Herzog, režiral pa A. Marasovič. Gledališče je bilo natrpno polno in so bili zlasti deležni prjernega aplavza gđ. Iglitčeva kot princesa Marija, gđ. Barbičeva kot Liza in Sanein kot Peprček.

Na Kalvariji je gorelo

Na Stefanovo se je po mestu hitro razve-dela vest, da na Kalvariji gori Mariborski gasilci so odbrzeli k požaru in takoj odstra-nili vsako nevarnost večjega požara. Izkar-žalo se je, da od otrok med Kalvarijo in Racerjevom dvorščem pri igri zažgali suho dražje in veje, pa se je ogenj hitro razširil na površino okoli 100 kv. metrov.

Obdaritev revne obmejne dece

V Lokavcu pri Čmureku so imeli slavnostno božičnico, na kateri je bila obdarovana obmejna šolska mladina. Pri božičnici je bilo razen šolske mladine okoli 200 lu-

V vojni je moral na fronto. Po vojni pa je bil več let občinski odbornik in predvsem predsednik Opleševalnega društva. Tako je imel pecej časa skoro vse opleševalno de-lo v Ljutomeru in svojih rokah. Njegova zasluga je tudi, da je naše mesto dobilo prepotrebno kopališče ob bistri Globetki in da so se vsako leto obnavljale gradnje in cvetlični nasadi na naših trgih. Za svoje delo je dobil pretekli mesec lepo zadošče-nje, ko je bil izvoljen za člana-namestnika Zbornice za TOI.

Pred dnevi mu je umrla soproga po dol-gem bolehanju zato njegova 60-letnica ni tako vesela, kakor bi bila drugače. Vsi, ki znamo ceniti njegovo delo za Ljutomer in razvoj narodne in stanovske zavesti med tukajšnjimi obrtniki, mu iskreno čestitamo k jubileju ter mu želimo še mnogo zdravih in uspehov polnih let ter tako veselih, ka-kor je on sam včasih sredi svojih tovarišev in prijateljev kadar dvigne svoj glas ter zapoje ljubo slovensko pesem.

Obdarovana je bila vsa šolska mladina, za kar gred predvsem zahvalja CMD v Ljub-ljan in sreskemu šolskemu nadzorniku v p. g. Ivanu Tomažiču.

Poplava na Frankopanovi cesti

Na vogalu Frankopanove in Dvořakove ce-ste je zavozil neki osebni avto v hidrant ter je bila v nekaj minutah vsa cesta pod vodo. Avto je sicer izginil, vendar so krivca kmalu izsledili in bo moral poravnati škodo, ki znaša okoli 3000 dinarjev.

Zbor maribor-kih jadralcev

V prostorih Glashene Matice je bil danes dopoldne redni članski svet jadralne skup-ne mariborskega Aerokluba, ki ga je otvoril in vodil podpredsednik g. Vales Ro-man. Po pozdravu vseh navzočih, zlasti mestnega poveljnika generala M. Milenko-viča in senatnega podpredsednika dr. M. Ploja, je predsednik dr. Tominec izročil številnim klubovim članom značke in pri-znane diplome. O mariborskem delu maribor-skih jadralcev, ki so s svojo pridnostjo in vnemo razvili to športno panogo do tako lepe višine, so poročali E. Košak namesto oosebnega klubovega predsednika M. Vah-tarja, Mijko Škofič in Klara Švarca, Drago Munda in Franc Rojko. Jadralna skupina ima podružnice v Ptuj in Gornji Radgoni, šteje 82 članov, starlov je bilo izvršnih 715. V novi odbor so bili izvoljeni predse-dnik elarejškega odbora senator dr. Miro-slav Ploj, podpredsednik ravnatelj Humek, član Mijho Vahter, ravnatelj Krečič in Pe-ter. Upravni odbor tvorijo: predsednik Ro-man Vales, tajnik I. Klara Švarc, tajnik II. Zoran Muje, blaginjak Grioni Cornela, go-spodar Fran Rojko, tehnični referent Božo Dabinovič, knjižničar O. Vales, nadzorni od-bor: predsednik E. Košak, člani Tomo Kralj, dr. Čijan D. F. Kos, Marjan Škofič, učitelj letenja Gojko Humek.

Vodožitje v prirodi: je v tem času dokaj neznatno, skoroda vse miruje. V majhnih stalnih mlakah viovimo sedaj pod ledom mnogo samookov (Cyclope), dočim so vol-ne bolhe (Daphnia) po jesenski živitvi od-ložile svoja jajčeca in pogojile. Jajčeca so zelo odporna in ko se mlake pozimi popo-lnoma posuše, ali pa do tal zmrznejo, jim to nikakor ne škoduje, pomladi se pa žle-žejo. Samice iz teh jajčec se razmnožujejo v toplotni dobri brez sodelovanja samcev. Cyclopoidov je več vrst in v tem času vior-vimo zlasti mnogo mladicev, prikladnih za ribji zarodek. Tudi nitkasti črvičkov (Tubi-fex) na demu pozimi vedno vodijo, samo da se morajo akvaristi v večjih mestih, kjer je izvedena kanalizacija, poruditi daleč v oko-lico.

Zadeva glede žive ribje hrane je zlasti za ljubljanske akvariste velpomembna, ker je ni na periferiji mesta in bo treba pomis-liti na nakup majhnega zemljišča, kjer bi se v ustrezačih ptičkih jamekah in lužah gojili samooki, bolhe, ličinke muše in tubi-feksi. To bi brez dvoma zelo povoljno vplivalo na razvoj akvaristovstva v našem mestu.

Vojvodinja Kentska je rodila hčerko

London, 27. decembra. Vojvodinja Kent-ska je na svetl dan rodila dekletce. Mati kakor dete se potujila zelo dobro. Kralju Jurija VI. in kraljico je o rojstvu nove prin-cese obvestila kraljica-mati Mary, ko se je kraljevič par ravno vrnil od dopoldanske službe božje na grad Sandringham. Novo-rojenka bo pri krstu dobila ime kraljice matere Mary.

Iz akvaristove torbe

Dan, ki se je v zadnjem času vedno bolj skrčeval in dosegal vzemirujočo kratkost, kakor da bi se hotel spočiti v dolgih jesen-skih nočeh, se je o božiču poloble vir vsega življenja, blago solnce, ki bo s svetlobo in toploto kmalu izjavilo iz zemlje sveže ze-lenje in bo svet zmernega pasu prevorilo v pomladni raj. S solncem bodo prišli vsi krljati gosti, ki so bežali pred belo hčerjo smrti, pred zimo na topu jug, ribice bodo zapušile svoja skrivališča, vodne rastline pa začele kaliti. — v bližnji bodočnosti bo tore, vstajenje v prirodi, ki ga je deležen tudi človek z dušo in telesom.

Zima je zares za vsa živa bitja, ki jih je rodila le toplota in ki torej niso ustvarjena za mraz, nezaželen pojav, saj ne letajo čebe-le, krog cvetla ne žume, č'lo ribice ve-sele se klavno drže. — in lahko bi sleher-no bitje izhajalo brez mraza, nikakor pa ne brez tople. Zima je čas zastoja in zaradi tega stopamo veseli, polni nade in hrepe-njenja na lepše dni v mlado leto. — Kmalu se bo začel daljšati dan in že sama svetlo-ba bo povzročila preobrat vespovsod, torej tudi v naših akvarijih.

Za akvarije, ki stoji v nezakurjenih lo-kalnih, so kakor znano, pljučniki, rmanec, plavajoča grebenka, žabji las (vidi Opek-ke) in ostale stvari, ki so nevarne za akva-riste, od tuzemsk se pa drž zelo do o-čeno, pa tudi domači akvaristi, ki imajo v pa južnoameriška kabemba, ki je žal pre-maj udomačena v naših akvarijih, dasi je pri nekaterih akvaristih brezplačno na raz-po-go, kajti naš študij naj ne zapodade sa-mo zivake, temveč tudi vse vrste rastlin.

— Proketo je pravi, samo to, da sem bil zmerom s takšno veseljem pripravljen, pa so mi vseeno delo odzvali, da zdaj sedim tu in gnijem. In nimate pojma, kako je tud v oskravljeno malo razumevanja za te reči. Zdaleče za praznike sem se ponudil, da jih vse skupaj obistim in odprena. Zar-bonji se razume, nekaj v meni je ostal še socialni čut, čeprav ga meni nasrtoči druž-ba in izničala. Pa se je višja instanca po-stavila no robu, češ da iz higijenskih vzro-fov tega ne more domostit.

— Iz higijenskih razlogov.

— Da, rekli so, da se preveč smeš po-ti in da ljudje nič radi ne pospravljajo za sabo.

Takšen je svet, v katerem žive ti ljudje, in vendar pred nepričakanim zmerom te iskre živene ognja. Načrtal si med njih — prav mladim je danes naše mišljenje na svetu, kor-se ne morejo tako naložiti v usodo ka-kor starci — najmlajši izmed njih je fant, ki b lahko bil pod vsakim drugim solncem doležen trnina samo ne pod sočnem na-šim dni. Malo prezezdaj je bil iz očetne hiše nastavljen pod mlno nebo, na se v res-nici do svojega 27. leta še zmerom ni mo-gel ustaliti in udorniti. Razred gimnazije ima za sabo nekaj mesecev pouka pri ne-ku, potem pa je poizkušal tako in tako. Na

svojem romanu skozi čas je videl Dunaj, Berlin pa še nekaj velikih evropskih mest. Pomagal je akademskim slikarjem in du-dili so se njegovemu izrednemu talentu. Poizkušal se je vpisati na zagrebško aka-demijo, pa kje bo človek spravil skupaj to-likšen denar! Z neverjetno vztrajnostjo in z nič manjšim darom se je minogoredo na-učil angleških umetnih, da bi se z njimi med študijem preživljal, a ko mu je aka-demija padla v vodo, je vse skupaj zagre-njen odzvel. Zdal siroteklično pripravljaj nov naskok na srečo in ljudi: z obudovanja in spoštovanja vredno vneemo se izpopolnju-je v sportu in v resnici dosega prave uspehe.

— Ko odnesem rekord, ni šmenta, da se ni pot v življenje ne odpre.

S svetljim ponosom je privlekel svojo ko-saro izpod pozrada in nam pokazal vrsto dip-lom, ki si jih je priboril doslej.

Cez čas so prišli gospodje z magistrata, pričel se je oficelni del: nekaj skromnega smrečja in svečk, božični nagovori, prazni-ka večerja. V ogrevalnici velja, kar se tiče obrokov, zapadnoevropski, aristokratski si-stem: kos lo ob treh, večerja ob devetih — takrat namreč kuhinja Delavske zbornice zaključil svoj promet, pa vsak dan eden izmed prebivalcev azila na vozičku pripelje od vsega pomalo, kar je bilo na tedneno listo. Ko so bili uradni nagovori končani, je pomnil še eden izmed brezposelnih za besedo in dejal:

— Eno samo prošnjo imamo, gospodje, na vas. Zima zmerom huje prišika, vsi se ra-di držimo ogrevalnice, pa n'emo kuriti s čim. Stene so tenke, vsak vetrni jh pre-nih, pa je že takšen mraz, da je od vraga. Svojo tega n'osimo, gospodje, če bi bil kje kakšen košček odveč — odračajte ga ogre-valnici.

L. Mrzel.

ŽARNICE

TUNGSRAM D nitka v dvojni vijačnici

SVETIJO BOLJE IN BOLJE EKONOMIČNO

Hud potres
na Japonskem

Tokio, 27. decembra. AA. (Domej) Davi ob devetih je nastal močan potres, ki je imel svoj epicenter na Tihem oceanu. Potres je napravil mnogo škoda na otoku Midžimi, kjer je bilo porušenih več poslopij. Vse zveze so prekinjene in podrobnosti niso znane.

Sportna nedelja
Prvi start naših smučarjev

FK Ilirija in SK Rateče—Planica sta včeraj priredila prvo smuško in skakalno tekmo
Dober naraščaj med skakalci

Planica, 27. decembra. Kakor kaže romanje smučarskih pristašev v naše gorenske zinsko-sportne postojanke, pred vsem seveda v borovski kol, je tamkaj smučarska sezona kljub raznim zelo nasprotnim vsem v govoricam v polnem razmahu. Za smučarje »zaredi mode« in za smučarje »zaredi sočnega in snežnega«, pa niso hoteli zaostajati niti smučarji-tekmovalci, ki so danes v okolici ilirijanskega doma predili svojo olivirano tekmo na smučeh, in sicer kar z dvojnimi sporedom: Dopoldne s tekmo, popoldne pa s skoki. Zaradi vremena in snuže je treba središnji vendarle reči odkrito besedo, kajti nevernih Tomažev o možnosti smučanja po Goronjskem je še vedno veliko. Resnici na ljubo bodi rečeno, da sta bila vreme in snuže res da ni na metre in marsikdo se je moral previdno ogibati nevarnosti, ki pretijo na predznega vozača vsak hip. Toda skromni in z malim zadovoljnim del pestre smučarske družine pa se je za praznični vendarle lahko naveselili smuči in solnca, da je bilo veselje. In tisto veselje so imeli danes tudi smučarji-tekmovalci in skakalci, ki so šli prvi na start.

Organizacija današnjih prireditev je bila v rokah domačega kluba in SK Ilirije, torej prava domača planička zadeva. Medtem ko je dopoldanski tek potekel popolnoma v redu, se je popoldne pri skokih pokazalo, da je bilo premo delavcev, kar je imelo med drugim za posledico tudi to, da rezultatov o skokih še ni bilo mogoče razglasiti. V ostalem pa je bila stvar gladko od rok in zaslužilo maloštevilni oznanjatorji letošnjih prvih tekem na snegu še posebno zahvalo. To je pokazalo tudi občinstvo, ki je obiskoval z zanimanjem spremljalo tekmovalce.

Smučarska tekma

Za dopoldanski tek, ki je bil določen na dveh različnih progah, je potekala trasa od doma Ilirije, kjer sta bila start in cilj, po slatinskih travnikih do železniške proge, nato pa v smeri proti Podkorenju do prve čuvajnice, od koder se je po drugi strani proge spet vrnilo do rateške postaje in dalje proti zapadu, dokler se ni v velikem loku mimo treh skakalnih zaključila na startu pred domom. Tekmovalci, ki jih je startalo 29, so bili razdeljeni v tri kategorije, in sicer: mladino od letnika 1919 do 1920, dalje mladino od letnika 1921 do 1923 in pa seniorje. Prvi in drugi so tekli 4 km, sredi pa 10 km. Snežne razmere so bile na vseh progah prav dobre.

Neugodno naključje je hotelo, da zaradi nekaterih prijavnih formalnosti in nesporazumov med področjem na Jesenicah in klubi gorenskega kotu ni bilo na startu nekaterih odličnih tekmevalcev iz Moštnice. Konkurenca seniorjev se je torej omejevala večinoma na Ilirijane z nekaj izjemami iz Maribora in Zagreba.

Podrobni rezultati

Letnik 1919 — 1920 1. Pogačnik Anton (Bratstvo) 25:52, 2. Rožič Andrej (SK Rateče) 26:06, 3. Kopavnik Lojze (SK Rateče) 28:05, Letnik 1921 — 1923: 1. Kordež Slavko (Bratstvo) 27:59, 2. Razinger Anton (Bratstvo) 28:22, 3. Hrovat Janez (Podkoren) 28:27, 4. Ozvald Lojze (Rateče) 30:41, 5. Kavalar Bogo (Rateče) 31:26, 6. Kajzer Franc (Rateče) 32:03.

Seniorji: 1. Knap Leon 37:57, 2. Mlek Franc 42:41, 3. Gregori Franc (vs. trije Ilirija) 43:53, 4. Petrič Anton (SMK Ljubljana) 45:03, 5. Arih Maja (Ilirija) 45:51, 6. Privrsek Tone (Maribor) 47:44. Trije seniorji so na prvi izstopili.

Nastop Novšakove garde

Mala skakalnica, ki je kljub majhni množini snega v odličnem stanju, je doživela danes svoj ognjeni krst. Za mnogo obetajočo skakalno sezono so jo krstili številni mladi posnemalci Birgerjeve umetnosti, ki jih ima že nekaj časa v rokah naš stari rekorder v smučskih skokih Bohinjčan Albin Novšak. Med tem naraščanjem je velika večina takih, ki se pridno trgajo hlače po šolskih klopih, pa se kljub temu nič več ne strajajo poleta v »globe«. Nastopil je torej dolgo zaželjeni čas, ko so smučski skakalci dobili številni in dragocen naraščaj, ko je vrste naših redkih mojstrov te discipline povečala mlada garda, samih fantov od 10. do 16. leta. Treba jih je bilo videti te bodoče Birgerje, kako slavnostno so si pritrjevali startne številke, s kakšno resnostjo so opravlali kile težke skakalne smuči in kako so se potem spuščali v nizino. Treba jih je bilo videti, kako so spravevali za dosežene daljave in kako neradi so si dali reči, da po dveh konkurenčnih in enem skoku izven konkurence skakalnica ne bo več odprta. Iz teh mladih junakov, večinoma ožjih rojakov od Jesenic do Rateč, bomo dobili v dogledni bodočnosti naraščaj, s katerim bomo lahko meli živahno vrvenje na vseh treh skakalnicah, ki zdaj čakajo na sneg, in še na četrti (40-metrski), ki še čaka na otvoritev pa je tudi že dograjen.

Tekme v skokih

Skakalne tekme so se začele z majhno zamudo ob 14. Kakor rečeno, je bila organizacija nekoliko domača, toda zaradi popularnosti te discipline med tekmovalci in discipliniranosti gledalcev je potekla po-

polnoma v redu. Na start je prišlo nad 30 skakalcev, med njimi samo Pribošek in Jakopič Albin od starejših, vsi ostali pa sama mladost, najmlajši med njimi 10-letni učenec IV. razreda. Razdeljeni so bili med dve kategoriji, in sicer soljarji zase, vsi ostali pa v skupno skupino. V lepi formi se nam je z nekaj skoki predstavil Pribošek, med mladimi pa je bilo opaziti celo vrsto talentov, ki bodo prej ali slej lahko častno zamenjali sedanje skakalce. Najdaljši skok med starejšimi je dosegel Pribošek s 24 in pol m, najdaljšega med soljarji pa Cuzner Janez z 18 m.

Rezultati
skakalne konkurence

Med soljarji: 1. Cuzner Janez 142,8, 2. Brun Bertel 142,5, 3. Bukovnik Leo 141,8, 4. Makovec Janez 138,6, in 5. Petrič Janez 138,5, točke.

V starejši skupini: 1. Pribošek Franc (Ilirija) 148,8, 2. Jakopič Albin (Dovje-Mojstrana) 138, 3. Legat Srečko (Skala Jesenice) 125,6, 4. Zupan Lojze (Ilirija) 111, 5. Tauber Oskar (Makabi, Zagreb) 108, 6. Razinger Anton (Bratstvo) 105,2, 7. Cof Bogo (Ilirija) 105,5, 8. Hedenik Tine (Ilirija) 104,6, 9. Obadič Josip (Makabi, Zagreb) 100,1.

Kljub temu, da so se današnje tekme v

Planici vršile v majhnem obsegu, so vendar pokazale, da hočejo naši smučarji letos pridno tekmovali posebno pa se posvetiti novi disciplini, ki ima svoje najlepše torišče nad ilirijanskim domom v Planici.

Božični nogomet

Beograd: Jugoslavija: reprezentanca Kragujevac 3:1 (1:1).

Rim: Prvenstvo. Firenze: Roma 2:0. Napoli: Ambrosiana 2:1. Juventus: Milano 4:3. Genova: Novara 5:1. Bologna: Triestina 2:1. Luchese: Sampierdarena 1:0. Lazio: Alessandria 4:0. Torino: Bari 6:1.

Malta: Rapid (Dunaj): Hibernians 4:2.

Opozorilo smučarjem-skakalcem. Vse smučarje, ki prihajajo v Planico, opozarja Udruga smučarjev Planica, da ni dovoljeno uporabljati nobene skakalnice USP za samovoljno smučanje. Uporaba skakalnice odreja izključno trener. O božiču se je primerljivi slučaj, da se je smučar poškodoval, ker se je smučal po deski središnje (60-metrski skakalnici), ki za uporabo še ni pripravljena. Zato opozarja Udruga vse smučarje, naj se pokoravajo odredbam trenerja in spoštujejo pravila reda in discipline. USP bo napravilo na vseh skakalnicah primerne zavornice, da se prepreči uporaba brez nadzorstva.

Čangsueliang se kesa...

Spokorno pismo osvobojenemu Čangkajšku — Pripravljen je sprejeti vsako kazen

Nanking, 27. decembra. AA. Maršal Čangkajšek je izjavil novinarjem, čim je prišel v Nanking, da se ima zahvaliti pogumu in taktu svoje žene, da je bil končno osvobojen. V Nankingu ga je sprejela dvestotisočglava množica, ki mu je priredila nepopisno ovacijo. Dve uri pozneje je prišel v Nanking tudi maršal Čangsueliang v spremstvu Či Sunga. Takoj po svojem prihodu je poslal maršalu Čangkajšku pismo, v katerem je izjavil med drugim: Po vsem naravno je, da sem neizobražen človek in da sem zaradi tega izvršil nesramno in zločinsko dejanje. Žal mi je, in zato sem vas spremljal v Nanking, da tu sprejemam kazen, ki odgovarja mojemu zločinu. Sprejemam tudi smrt ako to zahtevajo interesi domovine in nikar ne dopustite, da bi vas premagala čustva ali prijateljstvo naspram meni, nego postopajte z menoj tako, kakor zaslužim.

Dejstvo, da namerava Čangsueliang ostati v Nankingu, tolači tako, da je bil med njim in maršalom Čangkajškom dosežen popoln sporazum. Kitajska notranja politična kriza je trajala celih 14 dni. Vprašanje je se, kako se bodo sedaj nadalje razvijali dogodki. Vsekakor pa bo imel vojaški upor v severnih kitajskih pokrajinah močan vpliv na kitajsko zunanjo politiko. V Nankingu so zaenkrat z nastalom položajem povsem zadovoljni.

Maršal Čangkajšek je nekoliko blede, vendar se drugače dobro počuti. Izjavil je, da mu je Čangsueliang 12. t. m. postal šest zahtev, ki naj bi jih takoj sprejel, nakar mu je odgovoril, da na Kitajskem ni diktature in da se v takšnih okoliščinah z njim

ne more pogajati. Čangsueliang je tedaj postal vse bolj skromen. Spoznal je svojo napako in se celo razjokal, ko je v privatnem dnevniku Čangkajška čital, da ima maršal o njem najlepše mnenje. Naslednje dni si Čangsueliang ni upal niti pred njegova vrata. Pozneje je vendarle prišlo do pogajanj, ki so se zaključila z njegovo osvoboditvijo.

Japonci

niso preveč zadovoljni

Tokio, 27. decembra. AA. (Domej) Japonci listi živahno komentirajo nenadno osvoboditev maršala Čangkajška. Pri tem ugotavljajo, da si je pridobil za to največ zaslug general Jenčien. Hkratu so intervenirali pri Čangsueliangu tudi diplomatski zastopniki Anglije in Zedinjenih držav. Listi pa naglašajo, da bi bil pretiran optimizem, če bi se sedaj govorilo o izboljšanju japonsko-kitajskih odnosov. Nasprotno je treba nadaljnji razvoj dogodkov na Kitajskem spremljati z največjo pozornostjo.

Čangsueliang bo izgnan
iz Kitajske

Pariz, 27. decembra. AA. »Petit Parisien« je objavil vest iz Sangaja, po kateri bo maršal Čangsueliang izgnan iz Kitajske. Baje namerava že te dni odpotovati v Evropo. Poveljstvo nad uporniško vojsko je že prevzel Jenčien. Kakor se je zvedelo, bo v kratkem rekonstruirana tudi nankinska vlada. Čangkajšek namerava na daljši dopust v svoji rojstni kraj v pokrajini Čengiang.

Fašistični tribunal
ostane do 1. 1941.

Rim, 27. decembra. br. Danes je izšel dekret, s katerim se podaljšuje poslovanje posebnega fašističnega tribunala za zaščito države. Čegar funkcija bi sicer potekla s koncem tega leta, do konca leta 1941.

Nove aretacije
v Rusiji

Rim, 27. decembra. o. Listi poročajo iz Kijeva, da so ruske oblasti prišle na sled novi široko razporeni zaroti proti Stalinovemu režimu. V Kijevu je bilo aretiranih več vodilnih komunistov. V donski oblasti in v Ukrajini so bili odstranjeni skoraj vsi vodilni uradniki, ki se bodo morali zagovarjati pred posebnim sodiščem GPU. Del aretirancev je bil že odpravljen v Sibirijo, kamor so jih izgnali brez sodbe.

Žrtve božičnega prometa
v New Yorku

New York, 27. decembra. AA. Božični prazniki, spriči katerih je promet zelo narasel, so zahtevali preko 400 človeških žrtv. Največ ljudi so povozili avtomobili. 97 ljudi je bilo umorjenih, 27 je izvršilo samomor. Letalske nesreče so zahtevale dve človeški življenji.

Postani in ostani član
Vodnikove družbe!

Nadaljevanje s prve strani:

nemško redno vojaštvo, ki odhaja v španjo pod vodstvom svojih oficirjev. Razumljivo je, pravi list, da Francija ne bo mogla ostati še nadalje mirna spričo takane nemške intervencije v Španiji, ki bi lahko postala lepega dne nevarna tudi za Francijo. Velika Britanija se v tej stvari popolnoma strinja s Francijo, Angleži pa ne žele še povečati spora, ki je že tako dovolj nevaren.

»Sunday Express« pravi, da je malo verjetno, da bodo odgovorni faktorji francoske vojske še nadalje dopuščali pošiljanje nemških čet v španjo. Na čelu Francije je sedaj vlada, ki uživa vso podporo naroda in ki hkratu kaže veliko toleranco. Toda čas dela za Bluma. Medtem ko postaja položaj v Nemčiji zelo resen, se razmere v Franciji dan za dnem konsolidirajo. Nemčija bo morala natančne v španski zadevi popustiti, kajti konec koncev nemška vojska še zmerom ni dovolj pripravljena, da bi se lahko spuščala v novo evropsko vojno.

Reakcija
na londonski borzi

London, 27. decembra. r. Londonski krogi z največjo pozornostjo spremljajo dogodke v Nemčiji in budno more vse vesti iz Ber-

Francov poslanik izgnan iz Mehike

Mexico, 27. decembra. AA. (Havas). Mehška vlada je na osnovi člena 33 mehiške ustave izgnala Romana de Pujadisa v Gastela, zastopnika španske nacionalne vlade v Burgosu, iz Mehike. Mehška vlada ga je sklenila izgnati zaradi tega, ker je španske državljane, ki živijo v Mehiki, pozival, naj preložijo španske banke v zvezanje, kakor je to odredila vlada generala Franca. Nadalje je izvršil razna službena dejanja, kakršna imajo pravico vršiti samo priznani

poslaniki. Mehška vlada pa ga doslej ni priznala v smislu doleže mednarodnega prava. Roman de Pujadis v Gaston je bil prej drugi tailek španskega poslanstva v Mexcu. Čim je nastala državljanska vojna v Španiji, je postal osvobodni na državno službo. Pozneje ga je španska nacionalistična vlada imenovala za svojega zastopnika v Mehiki. De Pujadis mora do 30. t. m. zapustiti mehiški teritorij. Pravijo, da bo odpoval z neko morskimi ladjo v Evropo.

Materinski praznik v Beogradu
Prisrčna slovesnost na dvoru

Beograd, 27. decembra. AA. Na dvoru je bil danes zelo svečano proslavljen materinski praznik. Svečanost se je vršila v stari dvorci. Popoldne se je pred 15. v veliki dvorni dvorani zbrala povabljena deca obeh spolov. Iz vsake banovine so bili povabljeni po trije najsiromašnejši otroci, ki so hkratu tudi najboljši učenci. Prišli so tudi najsiromašnejši in najboljši otroci z vseh osnovnih šol v Beogradu in Zemunu. Učenci iz posameznih banovin so bili zadnje leto gostje svojih tujakšnih tovarišev, katerim so se za gostoljubje oddolžili tako, da so jih povabili s seboj na dvorsko svečanost. Točno ob 15. so vstopili v veliko dvorsko dvorano burno pozdravljeni od vse prisotne dece. Nj. Vel. kralj Peter II., Nj. Vel. kraljica Marija, Nj. kr. Vis. knežinja Olga, Nj. Vis. Tomislav in Andrej, Nj. Vis. kneževica Aleksandra in Nikola v spremstvu prvega adjutanta Nj. Vel. kralja divizijskega generala Hristića, adjutanta Nj. Vel. kraljeve polkovnika Pogačnika ter dvorskih dam ga. Hodžičeve in Lozaničeve in golč. Mirke Grujičeve. Svečanosti je prisostvoval tudi guverner Nj. Vel. kralja Jeremija Živonovič.

Ko so Nj. Vel. kralj, Nj. Vel. kraljica, Nj. Vis. knežinja Olga in Nj. Vis. kraljeviča in kneževica zavzeli častna mesta je k Nj. Vel. kraljici pristopila mala učenka četrtega razreda beograjske osnovne šole »Vojisava Hlić«. Negesava Momirovič, sirota brez očeta in matere, rojena v Batočini pri Lapovu ter vezala Nj. Vel. kraljico s traktom in narodnih barvah in jo pozdravila.

vilas s prigodno recitacijo. Deca je tedaj burno pozdravila Nj. Vel. kraljico: Zivela! Nj. Vel. kraljica je pobožala in pohvalila dekletce, v imenu dece je Nj. Vel. kraljico pozdravil Bogdan Vortapič.

Nato je bil v prisotnosti Nj. Vel. kralja Nj. Vel. kraljice, Nj. Vis. kneginje Olge, Nj. Vis. kraljevičev in kneževičev predvajan zanimiv gledališki program. Poleg drugih sta sodelovala tudi člana narodnega gledališča ga. Zarka Stokić in g. Radenković. Po prireditvi so Nj. Vel. kralj, Nj. Vel. kraljica, Nj. Vis. Olga ter Nj. Vis. kraljeviča in kneževiča odšli v sosednji dleci salon kamor so takoj prišli vsi povabljeni otroci. Nj. Vel. kralj in Nj. Vis. kraljeviča in kneževiča so razdelili otrokom mnogo sladkih reči. Nj. Vel. kralj je osebno dal vsakemu otroku po eno fotografijo članov kraljevskega doma.

Iz rdečega salona so deco prepeljali v dvorsko jedilnico, kjer je bila pogostena z zakusko. Med zakusko so prišli v jedilnico Nj. Vel. kralj, Nj. Vel. kraljica, Nj. Vis. knežinja Olga ter oba kraljeviča in oba kneževiča. Pristopili so k vsakemu izmed povabljenih otrok. Nj. Vel. kraljica je vsakega otroka pobožala in našla za vsakega izmed njih lepo besedo, kar je napravilo globok vtis in izzvalo veliko radost pri deci. Ko so visoki gostitelji zapustili jedilnico, so jih otroci pozdravljali z dolgotrajnim in navdušenim vzklikanjem »Zivela kralj Peter! Zivela naša mati, kraljica Marija! Zivela kraljeviči! Zivela kneževici! Svečanost se je zaključila ob 18. uri.

„Na Balkanu je še najboljši!“
pravi turški zunanji minister Ruždî Aras

Beograd, 27. decembra. p. Na svojem povratku iz Zeneve odnosi Pariza, se je danes ustavil v Beogradu turški zunanji minister, pomočnik zunanjega ministra doktor Martinec. Turški, grški in rumunski poslaniki ter višji uradniki zunanjega ministertva. V dvorski čakalnici so imeli krajši razgovor, nakar je Ruždî Aras tik pred odhodom vlaka sprejel novinarje in jim izjavil, da jim ni mogoče povedati nič posebnega. Zeli pa naglasiti, da je v Evropi in v vsem starem svetu

sedaj še najboljši in najlepši na Balkanu. Tu imajo narodi in ljudje res smisel za solidarnost in njihova odločnost se kaže tudi v medsebojnih odnosih. Iz Beograda se lokar: ne vrača preko Sofije, marveč preko Aten, kjer bo imel razgovore z grškimi državci. O svojih razgovorih v Parizu je izjavil, da so bile to samo formalnosti, ki pa se dandanes v mednarodnem svetu nazivajo pogajanja. Mislim, je končal g. Ruždî Aras, da sem vam s tem vse povedal.

Mussolini o zblizanju z Jugoslavijo
Treba bo še mnogo časa in mnogo truda

Trst, 27. decembra. r. Tržaški »Piccolo« komentira v daljšem članku izjavo, ki jo je dal dopisniku lista jugoslovnski minister za zunanje zadeve dr. Stojadinović, naglašajoč, da so italijanski glasovi o potrebi zblizanja med Italijo in Jugoslavijo napravili v jugoslovnski javnosti najboljši vtis ter da goji jugoslovnski narod isto željo. V komentarju se izjave naglašajo, da je žal izgubljenega mnogo časa za potrebno sodelovanje, ki ga uarekuje obema državam sama usoda. Na koncu naglašajo, da so bili trgovinski odnosi med Jugoslavijo in Italijo tudi v dobi najhujše politične napetosti zelo dobri in so dosegli celo svoj višek. Mussolini je že nekoč povedal veliko resnico, ki je iz-

nenadila po svoji logičnosti. Naglasil je namreč, da se pač spreminja zgodovina, nikdar pa ne geografska. Zaradi tega bosta Italija in Jugoslavija kljub vsem močnim in nemogočim zgodovinskim dogodkom vedno naš stik na Jadranu. Proučevanje medsebojnih odnosov, političnih in gospodarskih, ni stvar enega dneva. Mnogo napak je bilo storjenih in mnogo strupa je bilo nasutega s strani onih, ki jim ni šlo v račun, da bi se Italija in Jugoslavija zblizali. Zato bo treba mnogo potrpečljivega dela, a predvsem je potrebno medsebojno spoznavanje. Dobra volja prestavlja korak in zato tudi ni nobene ovire, ki bi mogla zblizati Apeninski polotok z Dinarjskimi Alpami.

Teden dni filma

Hans Albers in Lota Langova sta glavni par v velikem filmu »Pod žarkim solncem«. Film je bil ustvarjen letošnje poletje v Grčiji, kjer so bile posnete zlasti lepe prirodne slike. Snemanje je vodil znani režiser Uccelli, ki mu je bil prideljen velik štab pomočnikov. Film je zagotovljen tudi za Ljubljano, kjer ga bomo že v kratkem videli. Po Evropi je vzbudil mnogo pozornosti.

Marta Eggerthova in Johannes Heesters sta naša dobra znanca. Marta se nam je letos prikupila v prvovrstnem filmu »Škrjandek poje, žvrgolka«. Johannes Heesters pa nam je pel kot »Djak-prosjak«. Zdaj ju bomo videli in poslušali kot ljubavni par v filmu »Koncert na dvoru«. Film je ustvarjen po gledališki igri, ki sta jo napisala Paul Verhoeven in Toni Impekoven. Režira Detlef Sierck, produkcija: Bruno Budaj, Berlin.

Božični filmi

Kot svoj božični program vrti Kino Matiča od 25. t. m. dalje Kiepurov vefilm »Pod srečno zvezdo«. Dvorana je stalno polna in to kaže, da je bilo s tem filmom občinstvu posebno ustreženo. Vsak pa pridne na svoj račun, pa naj išče napeto dejanje ali humor ali glasbo. Pred izbranim glasbenim svetom in kritiki debitira Kiepur kot bivši sofer takšija in osvaja s svojim glasom in arijami iz opere »Bohème« vse poslušalce. Temu sledi njegov prvi nastop na odru dunajske državne opere, kjer si zagotovi v razkošni operi »Turandot« svetovni sloves in uspeh. To je njegova pot navzgor. »Bohème« in »Turandot« pa sta tudi največja privlačnost za občinstvo, ki jima poje tak tenorist, kakor je Kiepur, v filmu »Pod srečno zvezdo«.

Seveda so tudi ostali kinematografi v Ljubljani poskrbeli za dobre filme čez praznike, da ima občinstvo dovolj zabave. V Unionu predvajajo »Silhuete«, kjer so se uveljavili nekateri dobri novi talenti,

v kinu Slogi se zabava občinstvo ob prikupnem podeželskem filmu »Če žene vladajo«, a kino Ideal je poskrbel za repertoar Chaplinovega poslednjega filma »Moderni časi«.

25 letnica Paramounta

Januarja 1936. bo Paramount slavil 25. letnico svojega obstoja. To proslavo bodo imeli po vsem svetu, najsvetlejša pa bo vsekako v Hollywoodu, kjer ima Paramount svoje največje studije za izdelovanje filmov in kjer živi njegov ustanovitelj in vodja Adolph Zukor. Svečanemu banketu v Hollywoodu bodo prisostvovali vse najbolj znane osebnosti ameriškega filma in tudi prvi Zukorjevi sodelovalci, pionirji filmske industrije. Pri tej priložnosti bodo gostje videli dva filma in sicer »Kraljica Elizabeta«, prvi vefilm v zgodovini kinematografije, v katerem je igrala glavno vlogo Sara Bernhardtova, največja dramska umetnica, ki je kdaj nastopila v filmu. Drugi film bo »Šampanjski valček«, ki se odigrava po večini na Dunaju. Ta film bo poslednja novost modernega filma.

Proslava Paramounta ne bo samo domača proslava vsega ogromnega filmskega podjetja, ampak tudi proslava mednarodnega pomena. Bo pa tudi proslava dela Adolpha Zukorja, ki je privedel do družbo od skromnih začetkov do sedanje višine.

Ultrarapidna kinematografija

Znanstvena kinematografija se je obogatila za aparat fantastičnih zmoglosti. Navadne kamere za hitro fotografiranje omogočajo do 200 posnetkov na sekundo. Taka hitrost je za studij navadnih človeških ali živalskih gibov dovolj velika, za gibe, ki so hitrejši, kakor n. pr. za preskok iskre, pa takšna hitrost ni dovolj velika. Tudi snov filma, ki se raztrga, stavlja hitrosti fotografiranja določene meje.

Zdaj pa so znanstveniki napravili novo filmsko kamero, ki omogoča dosti večjo hitrost fotografiranja. Optika te aparature obstoji iz trdne sprednje leče in cele vrste manjših leč, ki se sučejo na okrogli plošči. Na robu te plošče je 60 leč, ki imajo goriščno po 20 mm in stoje po 10 mm vsakebi. Ploščo žene poseben motor, ki suče hkratu tudi filmski trak. Film, ki ga uporabljajo, je širok po 8 mm in narejen iz posebnega materiala, ki se ne trga.

Novi aparat dopušča do 6.000 posnetkov na sekundo. Pri tem se mora film vrteti s hitrostjo 23 m na sekundo. Jasno je, da moremo pri tem računati samo na prav

kratke prizore, ker je nemogoče na isti trak spraviti prizore, ki bi trajali recimo po nekaj minut. Če naredimo s tem aparatom tisoč slik na sekundo, dobimo rezultate, ki ustrezajo povprečnim posnetkom s 16-18 sekunde in z aparatom, ki ima goriščno 3,5.

Potrebna svetlobna moč objektivov ni niti tako velika. Če gremo lahko pri predmetih, ki se sami ne svetijo, z lečo na razdaljo enega metra, zadostita za umetno osvetljavo dve žarnici po 1.500 vatov.

Novi aparat pa ima še eno prednost, da je namreč zelo priročen. V znanstvenem raziskovanju in v marsikateri panogi industrije utegne postati zelo uporabna priprava za najfinejšo analize hitrega gibanja.

Filmski drobiž

Walt Diney, oče miske Micky je izdelal nekaj novih risanih filmov, v katerih pa ne nastopa več miske Micky, ampak sedem pritlikovcev. Prvi film te serije se imenuje »Snežulčica in sedem škrtov«. Pravo, da je umetniško zelo poseben in je stal v našem denarju okoli 40 milijonov Din. Disney trdi, da je uporabil pri tej seriji čisto nove glasovne efekte, ki bodo učinkovali naravnost presenetljivo.

Ernest Lubitsch dela nov film z Marleno Dietrichovo.

Paramount je kupil veliko jadralnico »Star of Finland«, ki je križarila dolga leta po obali Tihega morja. To jadralnico bodo uporabili za snemanje vefilma »Morski razbojnik«, v katerem bo igral glavno vlogo Garry Cooper.

Izjava o dubrovniškem kongresu

Uredništvo ponedeljskega »Jutra« je prejelo naslednjo izjavo s sestanka širšega odbora državne sekcije Jugoslovanske ženske zveze za delegatkami glavne uprave JZZ iz Beograda in Zagreba. Sestanek je bil 20. decembra v Ljubljani, izjavo pa so podpisale: za glavno upravo JZZ gospe Milena Atanackovičeva iz Beograda in Danica Bedekovičeva iz Zagreba, za širši odbor državne sekcije JZZ pa gospe Minka Govekarjeva iz Ljubljane.

Zaradi raznih nesporazumljenj, ki so nastala po časopisnem poročanju o dubrovniškem kongresu Mednarodne ženske zveze (ženski svet, Jutra, »1551«, Gospodinja), je sklicala državna sekcija Jugoslovanske ženske zveze sestanek za delegatkami glavne uprave iz Beograda in Zagreba. Na sestanku so se ugotovila naslednja dejstva.

Slovenska delegacija je imela na kongresu iste pravice kakor vse druge delegatke JZZ. Poročila, ki so trdila nasprotno, niso točna.

G. Kraigherjeva ni mogla na kongresu imeti referata k predlogu o ustanovitvi gospodinjstvo-gospodarske komisije, ker se po pravilih JZZ vsak predlog stavi samo z utemeljitvijo, ne pa z referatom. Predloge pa smejo staviti samo delegatke, in G. Kraigherjevi je bilo le po posredovanju glavne uprave JZZ mogoče, da je utemeljila in priporočala predlog kot ekspertka. Poslovnik JZZ določa tudi, da mora biti utemeljevanje kratko, na kar je predsednica JZZ, ga. Petkovič, go. Kraigherjevo ponovno opozorila rdo umlih bisk. Še č še posebej opozorila in samo zato ponovno zahtevala, da ga skrepi.

Vsi referati na večernih javnih zborovanjih so se morali v zadnjem trenutku krajšati, zato je morala tudi ga. Krotova skrajšati svoj govor. Po nasvetu uprave JZZ je izpustila ona poglavja, ki niso bila bistvena v obdelavi dane teme »O delu za prosveto in organizacijo kmetice«.

»Govorite propagandno« — to je zastopnica glavne uprave ga. Atanackovičeva pojasnila tako, da je ona mislila na

propagando za širjenje kulture na kmetih, ne pa za propagandistično izjavo predavanja, kakor je referentka razumela. To razlago potrjujejo oba druga referata beograjskih govornic »O stanovanjih« (arh. Krtić) in »Žena v industriji« (Milena Atanackovič), ki sta pokazala resnično stanje brez olajševanja. Referentka Krotova je svoj referat po vsem tem obravnavanju itak samo skrajšala, ne pa spreminjala.

Zadeva s knjigo »L'Œuvre littéraire des femmes yougoslaves« je po izjavi urednice dela, ga. Albale, sledeča: Izveza akademsko izobraženih žen je nameravala

izdati študije o delih jugoslovanskih književnic. Beograjska sekcija Zveze je poverila to nalogo g. prof. Albali, zagrebška g. dr. Zdenki Markovićevi in prof. Ostermanovi, ljubljanska pa g. N.N. Zveza akademsko izobraženih žen je ponudila JZZ, naj jo izda za kongres MZZ v francosčini. Glavna uprava JZZ je ponudbo sprejela toda s pogojem, da se zaradi inozemskih čitateljev delo skrajša in sintetično preuredi. Vse sodelavke so s pismono izjavo privolile v to preureditve. ZAJZ je nato poverila redakcijo profesorici ga. Albali. Urednica je uporabila originalne besedila doberedno in je omejila svoje redakcijske dele na sestavo predgovora, na razdelitev in uvode posrednih dob, na izenačenje in skladnost v metodi in na krčenje nesorazmerno dolgih delov. Tudi nekatera kratka dopolnila v dodatku na koncu knjige je napisala sama. Preden je šla tako predelana knjiga v tisk, so vse sodelavke dobile delo še v pregled. Ljubljanska sodelavica g. N.N. ni ničesar popravila, marveč je samo izjavila, da njenega imena ne smejo objaviti, ker se ne strinja z načinom preureditve.

Poročilo v »Ženskem svetu« o nasprotju med delegacijo »Organizacije hrvatskih žen« in Srbinjama je netočno. Spor je nastal med to organizacijo in Mednarodno žensko zvezo, ki ji ni mogla dovoliti sodelovanja na kongresu, ker ni njen član. Srbinje tudi niso vodile kongresa, ker ga je vodila MZZ; one tudi niso sprejemale inozemk v imenu JZZ, ker je bila prirediteljica kongresa cela JZZ, v kateri so poleg slovenskih in srbskih društev vključene tudi mnoge hrvatske ženske organizacije, ki so imele na kongresu številno zastopstvo. Takšno poročanje nasprotuje duhu dela v Jugoslovanski ženski zvezi.

PRI KOVAČU

Kovač daje svojemu novemu učencu prve nauke:

»Zdaj pazi, Tonček! Najprej bom podkovi v ognju razžaril in je potem položil na nakovalo. Kadar pokimam z glavo, udari s kladivom po njej.«

Tonček je storil vse tako, kakor mu je bilo naročeno.

Pravijo, da je letel iz službe takoj, ko se je kovač zbudil iz nezvesti.

Moister: Zakaj ljudje tako ozledujejo žarnice prej nego jih kupijo? Fant: Videti hočejo, če so dobili žarnico DIS, ker so se tedaj sigurni, da so kupili prvovrsten domač proizvod s katerim bi bili lahko povsod na svetu zadovoljni.

Z nobenim drugim reklamnim sredstvom ne morete doseči enakega učinka, kakor časopisno oglasilo, čigar delokrog je neomejen. Časopis pride v vsako hišo in govori dnevno desetstisočim čitateljem. Redno oglašanje v velikem dnevniku je najuspešnejša investicija, ki prinese koristi trgovcu in kupcu.

FILATELIJA

Shranjevanje poštarnih znamk

Ko smo svoje zbirke v znamkah očistili in pregledali ter izbrali, jih nalagamo v posebno knjigo.

V prvih dneh zbiranja ljudje niso bili prav nič izbirčni pri spravljjanju svojih znamk. Navadno so se zbirali v s preprostim zvezkom in vanj so nalepili znamke s pomočjo vseh mogočih, po današnjem mnenju škodljivih epil, tako da jih od ostod sploh ni bilo mogoče odtrgati. Ko so prišli potem prvi albumi, so zbiranje navadno kar lepo izrezali in niso prav nič pazili na robove in zobe, da so jih lahko stisnili v tesni prostor, ki je bil pripravljen za znamke v albumu. Kaj takega ne bi danes zagrešili niti najnerodnejši začetnik, v tisti dobi pa je to bilo nekaj vsakdanjega.

Vendar pa imamo še tudi zdaj nase zbiralec, ki si ne morejo takoj v začetku kupiti lepega albuma, ampak lenijo zbirati na navaden papir. To ni prav nič slabo. Nasprotno, bilo bi celo dobro, če bi uporabili vsak začetnik takšno šolo in si jo pridobil vajo, kako je treba zbirati in epiti znamke. Tako pozmaje, ko bi dobili pravi album, ne bi bil več neroden in bi znamke vsaj lepo urešili in prilepili.

Več na splošnih zbiralec se odloči za albume s predstaviteljo, torej za albume, pri katerih imamo razen imena države in polja za posamezne znamke natisnjene tudi slike glavnih znamk. Ker je dandanes izdajanje albumov zelo razširjeno, zbiralec nima lahkega dela, komaj bi se odločil, katerega naj vzame. Najbolje je, da si zbiralec čim prej kupi čim večji album, ki mu bo služil precej dolgo, tako da mu ne bo treba vsako leto ali dve kupovati novega in prenašati znamke vanj. Saj se tudi najboljšemu in najspretnostnemu zbiralcu zgodi, da kakšno znamko polvari in tisti pregovor, da imamo pri treh selitvah prav toliko škoda, kakor če nam enkrat hišo pogori, velja tudi za preseljevanje znamk v nove albume. Preden si kdo nov album kupi naj dobro premisli, kaj bo kupil. Dober album

je dandanes še zmerom zelo drag in škoda bi bilo, če bi razmetavali denar za stvar, ki nam naposled ne bo všeč. Vsekako pa je najbolje, če si omislimo čimprej album, pri katerem se daje posamezni listi nadomestiti z drugimi in vzeti posamezni list tudi vsako leto posebene dodatke, na katerih so natisnjene priloge za najnovejšo izdajo tiste države. Pri teh albumih si vsako leto kupimo liste z dodatki, jih damo v albume kamor spadajo in imamo potem v resnici zbiranje najnovejših albumov. Med letom pa uporabljamo za novosti prazne liste, ki imajo samo navaden predtisk z okvirji ali pa nič. Še bolje je pa, če tekrat uporabljamo vložne knjižice za znamke (Einstechblätter).

Pri vsakem albumu moramo paziti, kje ga hranimo. Ne sme se nahajati v vlažnem prostoru, da se znamke, ki imajo še lepvo, ne sprimejo. Album mora biti na suhem mestu, dobro zavarovan pred vlogo in tudi pred pravilno vročino. Najbolje je, da damo med posamezne liste prozoren papir, da teko znamke ne zavzamejo. Zlasti je to potrebno pri dragih znamkah, ki jih ne bi mogli z malimi steklenimi nadomestiti, če bi se nam pokvarile.

Pomembna stvar je tudi svojega albuma ne bo preveč pozostati odprta in ga kazati drugim ljudem. Saj je znano, da vsak dosti bolj pazi, če kakšno stvar ogleduje zase kakor pa če jo razkazuje drugim.

Dragocena znamka

Leta 1858. je na britski Guinani znamenita znamka. Ker niso mogli dočakati poštne znamke iz Anglije je tamkajšnji poštni urad naročil pri okrajni tiskarni malo številno znamko po 4 cente. Tiskarna je porabila za znamke klise male ladje, ki ga je drugače uporabljala za oglase. Ladja je bila obdana z lesenim obodom. Na notranji strani je bilo napisano geslo dežele, na zunanji strani pa: »British Guiana postage four cents stamps«.

Pomotoma pa je bilo nekaj znamk ti-

skanih z »one cent« namesto »four cents«. Napaka je bila kmalu popravljena in od znamk, tiskanih z »one cent«, je ostala ohranjena samo ena. Ta je bila najprej v posesti nekega tamkajšnjega prebivalca, ki jo je pozneje prodal nekemu filatelistu za približno 75 dinarjev. Zadnja lastnica te dragocene znamke je Mrs. Costa Scala of Uta, New York. Njen mož jo je bil kupil za 35.643 dolarjev. Mrs. Scala jo je leta 1935. imela na dražbi v Londonu in zahtevala zanjo 37.500 dolarjev. Take vsote ni za to znamko nihče ponudil, čeprav je želja slehernega navdušenega filatelista, da bi prišel v posest te znamke. Edini kopec, ki bi bil prišel v poštev, bi bil poštojni kralj Jurij.

Ta najdragocenejša znamka na svetu je majhen košček papirja rdečkaste barve, na katerem je slabo izdelana slika ladje in deset tiskanih besed. To neverjetno svojo ceno je znamka dosegla zaradi svoje redkosti, svoje posebne zunanosti in pa zavoljo okoliščin, v katerih je bila izdelana.

Novosti

Odslej bomo prinašali na tem mestu vsak teden kratke opise znamk, ki so na novo izšle.

Avstrija: V začetku novembra je izdala Avstrija tudi letne znamke za zimsko pomoč. Serija obsega štiri vrednote. Na znamki po 5 + 2 gr. je sv. Martin, ki preseka z mečem svoj plašč in ga da polovico siromaku. Na znamki po 12 + 3 gr. vidimo negovanje bolnikov. Znamka za 24 + 5 gr. nam kaže sv. Elizabeto, ki deli kruh, znamka za 1 + 1 šilling pa siromaka, ki se greje. Prvih treh vrednot je bilo tiskanih po 200 tisoč, poslednje pa po 100 tisoč. Pred nekaj dnevi so izšle tudi posebne dobrodelne znamke s slikami izumiteljev. Serija obsega šest vrednot in je kakor prej nja izdelana v lepem tisku, ki smo ga pri avstrijskih dobrodelnih znamkah že vajeni. Znamka po 12 gr. kaže izumitelja Jožefa Resla, ki je izumil ladijski vijak. Na znam-

ki po 24 gr. je Karl vitez Ghega, graditelj semmerinske železnice. Na znamki po 30 gr. vidimo J. Wernolda, znanega izdelovalca orožja. Na znamki po 40 gr. je baron Auer, izumitelj plinske svetilke. Znamka za 60 gr. nam kaže Roberta v. Liebena, ki je prvi odkril ojačevalno žarnico, na najvišji vrednoti po 64 gr. pa je Viktor Kaplan, izumitelj tako imenovane »Kaplanove turbine«. Serija teh znamk se prodaja po dvojni nominali. Naklada je bila prav majhna in je znašala, kakor trdijo tuji listi, komaj 80.000 serij.

Belgija: Nedavno je izšla znamka po 2.45 + 55 c., na kateri se nahaja magistrat mesta Charleroi, ki so ga posvetili 18. oktobra. Tudi na znamki vidimo ta datum. — Znamka po 70 + 30 c., ki kaže občinsko hišo »Borghechout« in je bila izdana za proslavitev stoletnice te občine je tiskana sama v bloku.

Francija: Francija izdaja zadnje čase čedalje več znamk. Tiskane so sicer v plemenitejšem tisku — po večini bakrotisku — vendar pa so črteži na njih pod vsako kritiko. Nedavno je izšla posebna znamka po 1.50 Fr. v višnji barvi — za mir! O njej recimo lahko samo to, da je zelo, zelo neokusna.

Veliki Libanon: Za propagando turizma je izšla posebna serija priložnostnih znamk, ki veljajo samo dva meseca. Znamke so izrazito spekulativne in jih ne prodajajo posamezniki, ampak samo v serijah.

Grčija: Ko so nedavno pripeljali posmrtni ostanke kralja Konstantina in kraljice Zofije v Atene, so izdali dve posebni znamki po 3 in 5 drahem s sliko kralja Konstantina. Izšli sta v nakladi 2 in 5 milijonov. To sta bili prvi grški znamki, na katerih je bil naslikan grški vladar. — Te dni so začele izhajati tudi grške znamke s sliko kralja Jurija II.

Angleška Indija (Jairpur): Znamka po 1/4 a. tipe 1932 — 34. z napisom Postage je dobila rdeč pretisk SERVICE.

Angleški Maroko: Višnjeva znamka po 2 1/2 p. in rjava po 5 p. angleške serije iz leta 1934. sta dobili pretisk: 25 c na 2 1/2 p. in 50 c na 5 p. Ista znamka po 2 1/2 p. ima

razen tega tudi pretisk: Morocco Agencies — 25 centimos.

Nova Zelandija: Znamke po 3, 4, 5, 6, 8 p., 2 sh in 3 sh iz leta 1935. so izšle na papirju z novim vodnim tiskom. Na tem papirju vidimo na vsaki znamki večkrat napis NZ in zvezdo. — Črnorjava in črna znamka po 4 p. z istim vodnim znakom je dobila tudi pretisk Officiel.

Romunija: Izšle so tri posebne znamke za mornariško razstavo. Znamka po 1 + 1 leu v vijoličasti barvi kaže podmornico Delfinul, po 3 + 2 višnjeva jadralnica Mircea in po 6 + 3 l. parnik S. M. R. Izšlo je 50.000 serij. V kratkem bodo izšle v Rumuniji nove znamke za zračno pošto.

Švica: Za državno obrambo so izdali v Švici posebne dobrodelne znamke. Izšle so tri vrednote po 10 + 5 c. v vijoličasti barvi, po 20 + 10 c. v oranžni in po 30 + 10 c. v višnji barvi. — Tudi serija »Pro juventute«, ki izhaja že iz vseh časov vsako leto za božič, je izšla. Česuvje kakor vsako leto štiri vrednote. Na znamki po 5 c. v zeleni barvi je slika G. Nagelya, šočeta pevec. Na vijoličasti po 10 c. je narodna noša iz Neuchâtel, na rdeči po 20 c. narodna noša iz Schwytza in na višnji po 30 c. narodna noša iz Oberlanda. Tudi letošnje znamke te vrste so prav okusne. Prodajajo se s pribitkom četrta franka pri vsaj seriji.

Japonska: V koristi letalstva je izšla posebna znamka po 5 senov. Prodaja se z dodatkom 3 senov.

Malaka: Tu so izšle nedavno 3 znamke, ki imajo še sliko rajnega angleškega kralja Jurija V.

Filatelisti za štomake. »Filatelistično društvo »Briček« v Subotici priredi v okviru akcije rožarijskega kluba za zimsko pomoč subotičnim siromakom posebno razstavo in borzo znamk, ki bo 24. in 25. januarja v subotični mali dvorani kavarni »Lloyd«. Razstavljene bodo zbirke najuglednejših članov kluba. Ker je Subotica važno središče naše filatelije, je nedvomno, da bo razstava po svoji kvaliteti odlična. Morda bi bilo primerno, da bi tudi naši filatelisti, ki jih ni malo, podvezli kaj podobnega.